

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE
ILMUB KORD NÄDALAS

Toimetus, tel. 430-23. Piiskopi 2.
Talitus, tel. 468-24, TALLINN, Toom-Rüütli 10.
Tellimishind aastas Kr. 5.—
ühes kuukirjaga „Konjunktur“ Kr. 12.—
Üksiknumber 15 senti.

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR
JA VASTUTAV TOIMETAJA
A. PULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektiooni juhataja J. Jansson
Sektiooni nõukogu esimees J. Jaakson
Põllumajandussektiooni juhataja J. Kurkus
Sektiooni nõukogu esimees dr. E. Terasmäe
Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 21

Tallinn, 28. mail 1940

VI aastakäik

SISU:

CONTENTS:

	Lk.		Page
PÖLLUMAJANDUS		AGRICULTURE	
Põllutööriistade ja -masinate turg tänava kevadel	342	Prices of Agricultural Machinery and Implements in 1940	342
TÖÖSTUS JA KAUBANDUS		INDUSTRY AND TRADE	
Lühiuudiseid	344	Sundry Information	344
RAHANDUS		FINANCES	
Pangategevus 1940. a. esimesel kolmandikul	345	Banking in the First Four Months of 1940	345
PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD		AGRICULTURAL MARKETS	
Võiturg	347	Butter Market	347
Kaseiniturg	348	Casene Market	348
Peekoniturg	348	Bacon Market	348
Tapaloomade- ja lihaturg	348	Cattle and Meat Market	348
Toornahkadeturg	348	Rawhide Market	349
Kanamunaturg	349	Egg Market	349
Piimaturg	350	Milk Market	350
Teraviljaturg	350	Grain Market	350
Linaturg	350	Flax Market	350
Kartuliturg	351	Potato Market	351
Aedviljaturg	351	Vegetable Market	351
Kalaturg	352	Fish Market	352
INFORMATSIOONI OSA		INFORMATION PART	
Eesti Panga nädalaruanne	352	Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return	352
VALISMINISTEERUMI VALISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED		FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION	
Seadus rahvamajanduse korraldamiseks Leedus erakordseil aegadel	353	Lithuania's National Economy Organisation Law for Exceptional Times	353
Uus käsitööseadus Leedus	353	New Handicrafts Law in Lithuania	353
Leedu industrialiseerimise kolm-aastak	353	Lithuanian Three Year Plan For Industrialisation	353
Tselluloosi loomasööda valmistamiseks Norras	354	Cellulose for Preparation of Animal Feed in Norway	354
Laen kartulikasvatuse edendamiseks Lätis	354	Loans for Potato-Cultivation in Latvia	354
Värnitsa ja linaseemneõli teatamiskohustus Lätis	354	Reserves of Flax-Seed Oil and Varnish Listed in Latvia	354
Seemnekartulile veokulude alandamine Lätis	354	Lower Transport-Rates for Seed-Potatoes in Latvia	354
Monopol sealiha väljaveole Lätis	354	Latvian Monopoly for Pork Exports	354
Krediidigarantii-fondi loomine Lätis	354	Foundation of Credit Guarantee Fund in Latvia	354
Traanilõstuste juurdeasutamine Lätis	354	New Cod-Liver Oil Industry in Latvia	354
Põllumajanduslaenuud Lätis	355	Latvian Agricultural Loans	355
Põllumajanduse elektrifitseerimise laenuud Lätis	355	Latvian Agricultural Electrification Loans	355
Kaltsutõulemis-lõstuse asutamine Lätis	355	Latvia Founds Industry for Reconditioning Rags	355
Kanaliseaduse ettevalmistamine Lätis	355	Preparation of Drainage Tiles in Latvia	355
Laevafõidu vabaduse kitsendamine Lätis	355	Latvia Restricts Shipping Activities	355
Kanamunade ekspordi suurendamiskavatsusi Lätis	355	Latvia Plans to Increase Egg Exports	355
Rootsi kalandus raskusis	355	Swedish Fishing Difficulties	355
Rahvastiku kutseline ositumine Rootsis	356	Classification of the Swedish Population by Vocation	356
Tulu- ja varandusolud	356	Swedish Income and Property Conditions	356
Lühiteateid	356	Miscellaneous News from Sweden	356
Kartulijahu tollimäära alandamine Soomes	356	Finland Decreases Customs Duty on Potato Flour	356

PÖLLUMAJANDUS

PÖLLUTÖÖRIISTADE JA -MASINATE TURG TÄNAVU KEVADEL.

PRICES OF AGRICULTURAL MACHINERY AND IMPLEMENTS IN 1940.

Põllutööriistade ja -masinate turul võib tänavu märkida hinnatõusu peagu eranditult kõigi masinate ja riistade juures. Hinnatõusu peamiseks põhjuseks on metallide kalline mine, kuid ka tööjõu- ja veokulud näitasid tõusu kõikjal neil turgudel, kust veetakse meie masinaid sisse, samuti siseturul.

Veohindades on tõusu aidanud suurendada kindlustusmaksude suurenemine. Enne käesoleva sõja algust oli laevaveol põllutööriistade ja -masinate kindlustusmaks alla 1% ja enamuses ca 0,25%. Praegu on aga kindlustusmaks nende veol tõusnud 6—15%-le. Veokulusid suurendavad ka ebareeglipärased veolud, kuna sageli kaugemalt-tulevaid masinaid tuleb mitmel korral laadida ümber.

Metallihinnad on tõusnud kõigis mais. Metallihindade tõusu kutsusid välja sõjatööstuste laiendamine ja süvendamine kõigis sõdijais kui ka mittesõdijais mais.

Välismaiste põllutööriistade ja -masinate hinnad on üldkokkuvõttes tõusnud 10—40%, kuna kodumaiste masinate juures on hinnatõus väiksem — ca 10—30%. Välismaiste masinate saamine on hõlpsam Balti merd ümbritsevaist maist, kuna väljaspool Balti merd asuvate maade masinate saamine on seoses suuremate raskustega.

Sõda, mis viimasel ajal on muutunud hoogsamaks, teeb ülesaatmatuid raskusi Ameerika ja muude kaugemate maade kaupade kättesaamisel, ja see tingib lähemate maade ja sisemaa-kaupade suuremat tarvitamist. Kodumaiste põllutööriistade ja -masinate kasuks räägib ka asjaolu, et neile on saadaval kõik tagavaraosad, kuna välismaiste masinate osi kõiki ei ole saadaval ja nende saamisega võib tekkida veelgi suuremaid raskusi.

A drad on tõusnud hinnas ca kolmandiku võrra. Üksikute adratüüpide järgi on hinnatõus erinev, kuid suuri kõikumusi ei ole siiski märgata. Kodumaiste atrade hulgas on võrdlemisi suur valik a/s. Fr. Krulli toodangus, kus hinnatõus kõigub 30—45% võrreldes m. a-ga. A.-s. Fr. Krulli vinthölmaga atradest maksus tüüp T. 1 1939. a. soomusterasest hõl-

maga 30 kr. ja terashölmaga 27 kr., tänavu maksuvad samad adrad 40,50 kr. ja 37 kr., tüüp T. 1½ hind oli 1939. a. soomusterasest hõlmaga adral 38,50 ja terashölmaga 35 kr. 1940. a. on nende hinnad vastavalt 52 ja 47 kr., T. 2 soomusterasest hõlmaga 1939. a. 44 kr. ja tänavu 60 kr.; sama tüüpi terashölmaga — maksusid vastavalt 39 kr. ja 54 kr. tk., T. 26 — 1½ soomusterasest hõlmaga 1939. a. 41 kr. ja tänavu 54 kr.; sama tüüp terashölmaga vastavalt 37 ja 49 kr.; T. 26 — 2 soomusterasest hõlmaga 1939. a. 44 kr. ja tänavu 60 kr. ja sama tüüp terashölmaga vastavalt 40 kr. ja 55 kr. Peale nimetatud tüüpide on müügil veel mitmed muud sama vabriku adrad, millel hinnatõus on samuti 30—45% võrreldes m. a-ga.

„Vennad Lõhmuse“ adrad soomusterasest hõlmaga tüüp LH6 — 1 hj. kultuurhõlmaga 1939. a. 27 kr. ja tänavu 35 kr. Sama vabriku LH7 — 1¼ hj. 1939. a. 30 kr. ja tänavu 39 kr., LH8 — 1½ hj. vastavalt 38 kr. ja 49 kr. ja LH9 — 2 hj. vastavalt 44 kr. ja 54 kr.; sama vabriku silinderhõlmaga adrad tüüp L 10 — 1½ hj. maksusid 1939. a. 39 kr. ja tänavu 50 kr.; L 11 — 2 hj. vastavalt 44 kr. ja 57 kr.; sama vabriku vinthölmaga adrad tüüp LT 14 — 1 hj. vastavalt 30 kr. ja 39 kr.; LT 15 — 1½ hj. vastavalt 40 kr. ja 52 kr. ja LT 16 — 2 hj. vastavalt 44 ja 57 kr.

„J. Tamme“ adrad „Oliver Ideal“ tüüp 1½ hj. 1939. a. 37 kr. ja tänavu 44 kr.; sama tüüp 2 hj. vastavalt 41 kr. ja 52 kr.

Välismaisist atradest on saadaval rootsi, saksa ja vene atru, üksikjuhtudel mõnede muude maade päritoluga atru.

Rootsi atradest „Arvika“ nr. 9 eelkoorijaga ja rattaga maksus 1939. a. 67 kr. ja tänavu 77 kr.

Saksa atradest Rud. Sacki kultuurhõlmaga soomusterasest tüüp S 78 8 E hõlmaga 1½ hj. maksus 1939. a. 49 kr. ja tänavu 55 kr.; sama vabriku tüüp S 9 A 2 hj. vastavalt 65 ja 70 kr.

NSVL-u atradest OR 6 K ratastel on müügil m. a. hindadega, s. o. 28 kr. tk.

Seemendusadrad maksuvad tänavu ETK 3-sahaline 3 rattaga 130 kr. m. a. 115 kr., NSVL-u seemendus- ja koorimisader 2-sahaline 95 kr., m. a. 85 kr. ja seemendusader LT 4, 4-sahaline 115 kr. m. a. 90 kr.

Traktoriatrade Fr. Krull tüüp „TSA“ 10/20 hj. hinnaks on tänavu 850 kr., m. a. 690 kr. ja sama vabriku tüüp „TKA“ 10/20 hj. 680 kr., mis m. a. ei olnud müügil.

Kartulimuttide hinnad on tõusnud 28—36%, ainult soome kartuliader „Koivisto“ on müügil m. a. hinnaga 60 kr. tk.

Äkked on hinnas tõusnud tänavu samuti nagu adradki ja nende juures ulatub hinnatõus kuni 36% üle m. a. taseme. ETK sik-sak 1-hobuse-äke üheraamiline maksub tänavu 15 kr., m. a. 13 kr.; 2-raamiline 1½ hobusele 30 kr., m. a. 27 kr.; 3-raamiline 2 hobusele 44 kr., m. a. 38 kr. Kerged seemendusäkked 4-raamiline 39 kr., m. a. 30 kr.; 5-raamiline 50 kr., m. a. 38 kr. ja 6-raamiline 61 kr., m. a. 45 kr.

Sampo äkked on hinnas tänavu tõusnud ca 16% ja maksuvad 140—145 kr. vastavalt töö laiusele, sügavusele ja kaalule tüüpide järgi. Kerged Sampo äkked „Sukkela“ maksuvad 100—110 kr. ja on 22—25% kallimad kui aasta varem.

Kultivaatorid ja vedruäkked on tõusnud hinnas 18—33%, neist ETK kultivaatorid RS piidega 5 piiga 86 kr., m. a. 70 kr.; 7 piiga 100 kr., m. a. 76 kr. ja 9 piiga 113 kr., m. a. 85 kr.; vedruäkkeist ETK 5 piiga 33 kr., m. a. 28 kr.; 7 piiga 41 kr., m. a. 32 kr. ja 9 piiga 48 kr., m. a. 38 kr. Fr. Krulli 5 piiga vedruäkked maksuvad 35 kr., m. a. 29 kr.; 7 piiga 44 kr., m. a. 35,50 kr. ja 9 piiga 52 kr., m. a. 41 kr.

Kultivaatorite seas väärivad veel tänavusel põllutööriistade-turul mainimist mõningad uudisriistad, nagu „A. Austla“ poolt ehitatud liikuvate raamidega traktorkultivaatorid. Neid valmistatakse 12 ja 14 piiga vastavalt 500 ja 540 kr. tk. Samal firmal on valmistatud veel erilise 5-piiline lõiketeradega umbrohukultivaator, mis omab tähtsust umbrohu hävitajana, kuna tema kolmnurksed terad lõikavad läbi umbrohujuuri. „Vennad Lõhmus“ on lasknud turule kultivaatorkoorijad 3-, 4-, 5- ja 7-sahalised 3 ja 4 rattal, millised on mõeldud kõrre koorimiseks, seemendamiseks jne., hin-

nad 97—150 kr. Peale nende on lastud müügile kultivaatorkülvajad, hind 157—249 kr.

Randaalid (taldrikäkked) on hinnas tõusnud 11—12% võrreldes m. a-ga.

Külvimasinad, meie turul on suuromsolt välismaise päritoluga, olgugi et ka kodumaised tehased neid valmistavad.

Rootsi „Radix“ 9 taldrikuga 1-hobuse-külvaja maksub tänavu 525 kr., m. a. 395 kr.; sama 11 sahaga 365 kr., m. a. 315 kr.; „Deeringi“ 9-realine taldrikutega reaskülvaja maksub 470 kr., m. a. 395 kr.; sama 11-realine taldrikutega 520 kr., m. a. 440 kr.; NSVL-u reaskülvajad 8-realine kaaksiktaldrikutega 315 kr., m. a. 250 kr.; 10-realine 355 kr., m. a. 275 kr.; 12-realine 395 kr., m. a. 305 kr. Lellepi 7-realine taldrikutega reaskülvaja 340 kr., m. a. 280 kr.; 9-realine — 390 kr., m. a. 320 kr.; 11-realine — 440 kr., m. a. 360 kr. Sakkadega reaskülvajad on pisut odavamad kui taldrikutega ja need maksuvad 7-realine 270 kr., m. a. 240 kr.; 9-realine — 330 kr., m. a. 280 kr. ja 11-realine 370 kr., m. a. 320 kr.

Rohuniitjaist on praegu saadaval kodumaisi kui ka välismaisi. Kodumaisist rohuniitjaist Fr. Krulli 4½ jalga laia vikatiga rohuniitja maksub 390 kr., m. a. 300 kr. ETK 4½ jalga laia vikatiga õlivanni ja terasratstega rohuniitja 365 kr., m. a. 320 kr.; sama poolõlivanniga 340 kr., m. a. 300 kr.; „Deering“ õli-vanniga terasratstega — 420 kr., m. a. 325 kr.; sama 3½ jalga laia vikatiga 375 kr., m. a. 310 kr.

Rootsi rohuniitja „Svecia“ õlivanniga 1 hobusele 430 kr., m. a. 315 kr.; sama ilma õlivannita 375 kr., m. a. 280 kr.; „Svecia“ 2 hobusele õlivannita 425 kr., m. a. 310 kr.; sama õlivanniga 485 kr., m. a. 350 kr.

NSVL-u rohuniitja 4½ jalga laia vikatiga õlivannita, malmratstel 285 kr., m. a. 255 kr.; sama õlivanniga 340 kr., m. a. 285 kr.

Viljalõikajaid rootsi masinad „Svecia“ 5 jalaga laia vikatiga, õlivanniga 2 hobusele maksuvad 730 kr., m. a. 520 kr.; sama ilma õlivannita ja 4½ jalga laia vikatiga maksuvad 640 kr., m. a. 470 kr.; „Deering“ 5 jalga laia vikatiga õlivanniga 580 kr., m. a. 520 kr.; NSVL-u viljalõikaja 5 jalga laia vikatiga õlivanniga 480 kr., m. a. 395 kr. Saksa viljalõikajate, millised on veel saabumata,

hinnad ei ole teada. Isesidujaist on saadaval rootsi masinad, milliste täppis hind ei ole teada, kuid ligikaudu arvatakse 1345—1530 kr-le.

Hobuseredad Fr. Krulli 8-jalase töölaiausega 30+2 piiga maksuvad 185 kr., m. a. 154 kr.; sama 6½ jalga, 28+2 piiga 180 kr., m. a. 149 kr. ja 8 jalga 34+2 piiga 190 kr., m. a. 159 kr.; ETK hobuseredad 30+2 piiga 175 kr., m. a. 150 kr.; samad 28+2 piiga 170 kr., m. a. 146 kr. ja samad 34+2 piiga 180 kr., m. a. 155 kr.; NSVL-u hobuseredad 30+2 piiga maksuvad 175 kr., m. a. 145 kr.

Kartulivõtjad ETK C2 õlivanniga 1940. a. mudel maksuvad 270 kr., m. a. 240 kr., seega on tänavu nende hind 12% kõrgem. Fr. Krulli kartulivõtjad ei ole praegu veel müügil.

Hekslimasinaist Fr. Krulli omad maksuvad 98—140 kr., kuma aasta varem oli nende hind 83—125 kr ja hinnatõus 12—18%, sõltuvalt vastavalt tüübist.

Viljasortijaist Fr. Krulli SA 1 58 sm laiune maksub 140 kr., m. a. 120 kr. ja SA 2 68 sm laiune 155 kr., m. a. 130 kr. Ka muude kodumaiste firmade viljasortijad on ligikaudu samas hinnas.

Viljapeksumasinate turg ei ole veel kujunenud välja ja nende hinnad on seetõttu ka alles lahtised. Rootsi masinaist on saadaval „Thermaenius“ C klassi masin 20-

tollise trumlilaiusega 1950 kr., m. a. 1500 kr.; sama firma 24-tollise trumli laiusega 2450 kr., m. a. 2050 kr. ja 28-tollise trumliga 2850 kr., m. a. 2250 kr. „Thermaenius“ N-klassi masinad on suuremad ja varustatud ristkheina-seemne peksuseadmega. Nende hinnaks on 30-tollise trumliga 4800 kr., m. a. 3550 kr.; 36-tollise trumliga 5600 kr., m. a. 4100 kr. ja 42-tollise trumliga 6500 kr., m. a. 4550 kr.

Traktorite turg on tänavu tunduvalt hõredam kui aasta varem, kuna nende kättesaamisega on raskusi. NSVL-u traktorite saamine on võimalik. Firmadest on saadaval Fordson-traktoreid, millised nurkraudadega rattail maksuvad tänavu 3700 kr., m. a. 2700 kr. ja põitelraudadega ratastel 3800 kr., m. a. 2800 kr. Peale traktorite on ka muude jõumasinate hinnad näidanud tõusu, näit. „Jaehne“ diiselmootor 7—9 hj. maksub tänavu 1700 kr., m. a. 1350 kr. ja 10—12 hj. 1950 kr., m. a. 1600 kr. Jõumasinate tarvitamine on aga hädavajalik, kuna tööjõu puudusel tuleb püüda nii palju kui võimalik kasustada mehaanilist tööjõudu.

Praegu sõjatõttu tõusvad masinate hinnad mõjustavad kahtlemata ebasoodsalt põllumajandustööde mehhaniseerimist. Mehhaniseerimist pidurdavalt mõjustavad ka kütte- ja määrdeõlide kallinemine ning raskused nende saamisel.

TÖÖSTUS JA KAUBANDUS

LÜHIUUDISEID. — SUNDRY INFORMATION.

Majandusministeeriumi Tööstusosakond andis loa kinnitatud projekti ja kirjelduse kohaselt.

■ E. Kartus ja J. Tuuling'ule, Tallinnas, Madara 20, asetsevas ning ümberkorraldatud „Home“-nimelise riidevärvimistööstuse elektritransformaatori-kioskis töötamiseks. Ettevõtte töötab 89 töölisl. Jõuandajaiks 12 el-mootorit 32 HJ. Värvitakse, trükitakse ja vääristatakse kangaid.

■ A/s-le „Rotermann Tehased“, Tallinnas, Jaama 1 asetsevas ning ümberkorraldatud jahuaidahoones töötamiseks.

■ A/s-le „Metallitööstus A. M. Seiler“ Pärnus, Rääma 17 asetsevas ning ümberkor-

raldatud saeveskis ning selle laoruumis töötamiseks. Ettevõtte selles osas töötab kuni 25 töölisl. Saetakse laudu ja valmistatakse ehitusmaterjali.

■ A/s-le „Metallitööstus A. M. Seiler“, Pärnus, Rääma 17, asetsevas ning ümberkorraldatud metallitööstuses uue laualaokuuri tarvituselevõtmiseks ning seal töötamiseks.

■ A/s-le „Metallitööstus A. M. Seiler“, Pärnus, Rääma 17, asetsevas ning ümberkorraldatud mootoritehase autoparandustöökojas töötamiseks.

■ A/s-le „Rauaniit“, Tallinnas, Põhja pst. 7 asetsevas ning ümberkorraldatavas paela-

tööstushoones lagede tugevdamis-
tööde ettevõtmiseks.

■ „Vihmakuubede tööstuse „Gentleman“ omanikule H. Karschenstein, tema Tallinnas, Siiversi 3, asetsevas ning ümberkorraldatud vihmakuubede tööstuses töötamiseks. Ettevõttes töötab kuni 50 töölise. Jõuandjaks 4 el.-mootorit 50 HJ. Kümmeeriatakse riid ning valmistatakse kümmeeriatud riidest vihmamantleid.

■ Šokolaadi-, kakao- ja kompvetikavabrikule „Progress“, Pärnus, Malmö 16 asetsevas maiusainetetööstuses katlamaja ehitamiseks, korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes töötab 80 töölise. Jõuandjaks diiselmootor 28 HJ. Valmistatakse šokolaadi, kakao, kompvetikke ja muid maiuskaupu.

■ Šokolaadi-, kakao- ja kompvetikatööstusele „Progress“, Pärnus, Malmö 16, asetsevas ning ümberkorraldatud maiusainete-tööstuses asetseva katlamaja tarvituselevõtmiseks ja selles töötamiseks. Ettevõtte selles osas töötab 3 töölise.

■ A/s-le J. Kahu & Ko., omanikele V. Puppert ja A. Sepp, nende Lohe külas, Kuressaare vallas, Saaremaal asetsevas savi-

tööstuses telliste põletamise ring-
ahju ja korstna ehitamiseks, korral-
damiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes töö-
tab 20 töölise. Jõuandjaks lokomobiil 15 HJ.
Valmistatakse telliseid.

■ A/s-le I. Kahu & Ko., nende Kuressaa-
res, Pikk 47, asetsevas ning ümberkorralda-
tavas villatööstuses katlamaja juur-
dehitise teostamiseks. Ettevõtte-
tes töötab 15 töölise. Praegu jõuandjaks
gaasimootor 30 HJ ning el.-mootor 17,8 HJ.
missugused asendatakse uude katlamaja-
ülisseatava lokomobiiliga 80 HJ. Kraasitakse
ja kedratakse villa ning kootakse kangaid.

■ Eestimaa Ölikonsortsiumile, tema
poolt Bekkeri tehaseis renditud maa-alal, Tal-
linnas, Kopli 79, raskeõli laos sissesead-
miseks maapealse paagiga kuni 1800 000 l
raskeõli hoidmiseks.

■ V. Schüller ja K. Möissaarele, Tartus,
Gustav-Adolfi 9 asetsevas ning ümberkor-
raldatud „Ameerika kummitööstuse“ nime-
lises kummi parandustöökodas töö-
tamiseks. Ettevõttes töötab 6 töölise. Jõu-
andjaks 2 el.-mootorit 3,7 HJ. Tööstuses
parandatakse kummiesemeid.

RAHANDUS

PANGATEGEVUS 1940. A. ESIMESEL KOLMANDIKUL.

BANKING IN THE FIRST FOUR MONTHS OF 1940.

Pärast lühiaegset teravat häireseisundit panganduses m. a. sõjatekkimise kuul, tingitult massilisest hoiuste äravoodust, stabiliseer-
rus olukord siin taas aasta lõppkuul. Panga-
tegevus arenes rahulikult ka k. a. möödunud
kuul.

Ühenduses mitmesuguste sesoonsete tööde-
ga ja läheneva põllutööhooajaga on krediit-
ditarvidus suur aasta esimesel kolmandi-
kul. Pangakrediidid näitavad sel aastaajal
tavaliselt ulatuslikku kasvu. K. a. kujunes
ses suhtes erinevaks. Aktsia- ja linnapankade
ning 61 tähtsama ühispanga poolt antud krei-
diidid jaan.-apr. mitte ainult ei kasvanud, vaid
koguni kahanesid. Selle nähtuse põhjenduse-
na oleks märkida järgmist. Sõja mõju ma-
jandusele on senini pidevalt suurenenud. Mär-
gatavalt avaldus see ehitus- ja muu investee-

rimistegevuse aktiivsuse vähenemises, välis-
kaubanduses — ulatuslikus läbikäigu koandu-
mises jne. Selle järelduseks oli vastavate
majandusalade krediitditarviduse vähenemine.
Pangalaenude kasvu suurel määral takista-
valt mõjustas ka pankade tagasihoidlik krei-
diidipoliitika ja laialdane krediitditehingute
asendamine sularahas ostu-müügitehinguga.

Aksia- ja tähtsamate ühispankade lae-
nude seis oli k. a. apr. lõpul 134 359 tuh. kr.,
mis on väiksem seisust aasta vahetusel 1 875
tuh. kr. ja seisust m. a. sept. — 1655 tuh. kr.
Koondu mine, mis oli tagasihoidlik aktsia- ja
ulatuslikum ühispankadel, toimus vekslidisk-
kondi arvel (kto-krt-laenuid samal ajal suu-
renesid). Vekslite summa ulatus apr. 73 054
tuh. kr., olles kahanenud võrreldes aasta alg-
seisuga 4076 tuh. kr. ja m. a. sept. seisuga —

8088 tuh. kr. Välisvekslite diskont, mis moodustas 1939. a. sept. 0,9 milj. kr., langes k. a. apr. peagu nullini (1939. a. apr. = 2,0 milj. krooni.).

Laenude koondumine ilmses peamiselt tööstust ja kaubandust ning majaanike teenivail pankadel, kuna ülekaalukalt põllumajandust rahuldavail pankadel näitasid laenuid samal ajal aeglast kasvu.

Vaatamata osaliselt asetleidnud sissetulekute summalisele suurenemisele tuleb hinnata rahva reaalsissetulekut üldiselt vähenenuks võrreldes m. a. ga. Ses olukorras pidid kitsenema säästvõimalused ja suurenema varemate säästude kasustamine. Ent nagu selgub vastavaist andmeist, näitasid hoiused pankades siiski tavalisest kiiremat kasvu k. a. möödunud kuul. Avalduv hoiuste kasv toimus aga endisest suuremal määral mitte-säästisloomuga summade arvel.

Piiratud sisseostuvõimaluste tõttu, eriti väliskaupade osas, näitavad ettevõtete kauba- ja toormaterjalide tagavarad kahanemist alates m. a. lõppkuist. Vastavaid laoiseise apr. tuleb hinnata vähenenuiks võrreldes aasta algseisuga. Sel teel vabanenud ettevõtete ressursid kanti suurelt osalt panga arvele. Arvestada tuleb ka, et seoses asetleidnud rahaostujõu ja krediidi osatähtsuse vähenemisega on summaliselt suurenenud ettevõtete (valdavas osas pankades peetavate) kassareservide tarvidus. Hoiuste juurdekasvust, eriti jaanuaris, langes suur osa aasta algul arvelevõetud jooksvate arvete intressidele.

Nimetatud pankade hoiused ulatusid k. a. apr. lõpul 131 696 tuh. kr., mis on enam seisust aasta algul 9 542 tuh. kr. ja m. a. sept. seisust — 15 539 tuh. kr. Märkimisväärne on, et kasv toimus üksik jooksvate arvete ja ktrkrt-arvete kreditsaldode osas. Tähtajalised hoiused osutusid samal ajal vähenenuiks vastavalt 1189 tuh. kr. ja 3092 tuh. kr. K. a. tähtajaliste hoiuste koondumine peatus (paari viimasel kuul need püsisid enamvähem muutumatuina).

Olukorra lahenedamine vabade ressursside suhtes peegeldub pankade vaheliste hoiuste suurenemises. Nimetatud summad moodustasid k. a. apr. 9,7 milj. kr., olles suurenenud võrreldes seisuga m. a. dets. 1,3 milj. kr. ja seisuga m. a. sept. — 3,8 milj. kr. Era-

pankade ja 61 tähtsama ühispanga netohoiused (s. o. ilma omavaheliste summadeta) ulatusid 30. IV 40 122,0 milj. kr. Võrreldes seisuga aasta algul oli see summa suurenenud 8,3 milj. kr. Vaatamata hoiuste kiirele kasvule viimase poole aasta kestel saavutasid need siiski mitte ainult sel ajal m. a. juunile langenud kõrgseisu (bruto 142,6 milj. kr., neto 130,6 milj. kr.), vaid ka märksa madalama 1939. a. apr. seisuga (br. 140,3 milj. kr., neto 128,8 milj. kr.).

Hoiuste kasvu kiirus kujunes suuresti erinevaks üksiküli pankade rühmil. Suurimaks osutus see peamiselt majaanike, mõõdukamaks kaubandust ja tööstust ning veelgi tagasihoidlikumaks eeskätt põllumajandust teenivail pankadel.

Ühenduses hoiuste äravooluga m. a. kõrgele paisunud rediskont ja võlaarved on tänava pidevalt alanenud. Apr. lõpul moodustasid need 21 528 tuh. kr. — 3494,8 tuh. kr. vastu m. a. dets. Võlaausaldajaks oli valdavas suuruses Eesti Pank. Märksa on kahanenud k. a. kestel ka kohustused korrespondentide, eriti välismaiste, vastu.

Pankade kassareserv apr. (20 381 tuh. kr.) osutus vähenenuiks võrreldes aasta algseisuga (—197 tuh. kr.), milline nagu tavaliselt oli kõrge, kuid märksa ületas m. a. sept. Tegevustulemusilt kujunes 1939. a. pankadele võrdlemisi soodsaks. Bilansi andmeil saavutasid puhaskasu kõik erapangad ja 59 tähtsamat ühispanka vastavalt 872 tuh. kr. ja 748 tuh. kr. (1938. a. 13 erapanka 1002 tuh. kr. ja 61 ühispanka 694 tuh. kr.). Arvestatud ühispankadest 2 tegevustulemuseks oli kahju 12 tuh. kr.

M. a. sept. erapanganduses tekkinud häireseisundi mõjustusel leidsid aset ulatuslikud muudatused ka Eesti Panga arveteseisus.

Eesti Panga arveteseis milj. kr.

	30. IV 40	31. XII 39	30. IX 39	30. IV 39
Kattevara . . .	45,2	45,1	48,3	58,5
Krediidid . . .	48,3	54,5	45,0	29,1
Pangatähed, käibel . . .	64,7	64,4	69,5	55,5
Jooksvad arved . . .	29,2	36,4	26,8	39,4
a) valitsuse . . .	10,7	15,3	9,6	21,2
Bilanss	124,2	134,5	131,4	123,8

Tähtsamad neist olid krediitide ja käibelolevate pangatähtede hüppeline paisumine. Aasta lõpuks oli pangatähtede emissioon taas

Pankade arvetesels (1000 kr). — Composite Statement of Accounts of Banks (in 1000 Kr.).

	30. apr. 1940	31. dets. 1939	30. sept. 1939	Muutus — Change	
				31. XII. 39— 30. IV 40	30. IX. 39— 30. IV 40
ERAPANGAD — PRIVATE BANKS:					
Hoiusummad — Deposits	69 162	63 478	61 157	+ 5 684	+ 8 005
Korresp. (pass.) — Balances with correspond. (credit)	1 766	2 675	3 318	— 909	— 1 552
Võlaarv. ja rediskont — Loans & rediscounts	12 677	20 076	15 938	— 7 399	— 3 261
Laenuid — Loans	72 917	73 106	72 704	— 189	+ 213
Korresp. (akt.) — Balances with correspond. (debit)	4 099	3 437	3 089	+ 662	+ 1 030
Garantiid — Guarantees	9 703	9 227	8 770	+ 476	+ 933
Väärtpaberid — Securities	11 805	12 760	12 506	— 955	— 701
Kassareserv — Cash reserves	9 794	11 900	8 298	— 2 106	+ 1 496
TÄHTS. ÜHISPANGAD — PRINCIP. CO-OPER. BANKS:					
Hoiusummad — Deposits	62 584	58 676	55 000	+ 3 858	+ 7 534
Korresp. (pass.) — Balances with correspond. (credit)	1 761	1 691	1 988	— 70	— 285
Võlaarv. ja rediskont — Loans & rediscounts	8 851	14 872	15 309	— 6 021	— 6 453
Laenuid — Loans	61 442	68 128	63 310	— 1 686	— 1 868
Korresp. (akt.) — Balances with correspond. (debit)	1 544	1 454	1 542	+ 90	+ 2
Garantiid — Guarantees	2 141	1 689	1 855	+ 452	+ 236
Väärtpaberid — Securities	6 802	7 224	7 095	— 422	— 219
Kassareserv — Cash reserves	10 587	10 452	8 209	+ 135	+ 2 378
KOKKU — TOTAL:					
Hoiusummad — Deposits	131 696	122 154	116 157	+ 9 542	+ 15 539
Korresp. (pass.) — Balances with correspond. (credit)	3 527	4 366	5 314	— 839	— 1 787
Võlaarv. ja rediskont — Loans & rediscounts	21 528	34 048	31 247	— 13 420	— 9 719
Laenuid — Loans	134 850	136 234	136 014	— 1 375	— 1 655
Korresp. (akt.) — Balances with correspond. (debit)	5 643	4 891	4 611	+ 752	+ 1 032
Garantiid — Guarantees	11 844	10 916	10 625	+ 925	+ 1 219
Väärtpaberid — Securities	18 607	19 984	19 601	— 1 377	— 994
Kassareserv — Cash reserves	20 381	22 352	16 507	— 1 971	+ 3 874

märksa vähenenud, kuna krediidid olid veelgi suurenenud. Viimase põhjustasid peamiselt ettevõtete kassatagavarade täiendamiseks aasta vahetusel hangitud lisalaenuid, millised talvaliselt jaanuaris valguvad taas tagasi.

Hoiuste juurdevoolu edasikestmisel erapan- kadesse kahanesid Eesti Panga krediidid aasta esimesel kolmandikul 6,2 milj. kr., ulatu- des 30. IV 40 — 48,3 milj. kr. Võrreldes m. a. samaaegsega oli see laenude seis siiski veel 19,2 milj. kr. kõrgem. Laenusummade ta- gasivool ei mõjutanud pangatähtede summat kokkusuruvalt, sest samaaegselt toimunud ressurtside äravool valitsuse (—4,6 milj. kr.) ja pankade jooksvait arveilt (—2,8 milj. kr.) viis ringkäiku veelgi suurema summa. Panga- tähti oli käibel k. a. apr. lõpul 64,7 milj. kr.

64,4 milj. kr. vastu aasta algul. Pangatähtede summa oli vähenenud võrreldes m. a. sept. seisuga 4,8 milj. kr. ja suurenenud võrreldes sama aasta apr. seisuga — 9,2 milj. kr. Panga- tähtede summa sõjaeelsest suuremana püsi- mist põhjustab eeskätt vahepeal asetleidnud raha ostujõu vähenemine, krediidi osatähtsuse kahanemine ostu-müügitehinguis ja endisest suuremate sularahasummade omanike käes hoidmine.

Kattevara muutmatuna püsimisel suu- renes selle % jooksvaist kohustusist siiski märksa 31. XII 39 — 30. IV 40 jooksvate ar- vete koondumise tulemusel. Katteprotsent ulatus 48,1 apr. lõpul 44,7 vastu 1939. a. lõ- pul.

PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VÕITURG. — BUTTER MARKET.

Vastavalt piisivale olukorrale välisurgu- del jäi meie eksportvõihinna-noteering endi- seks, s. o. 203 s. kg franko saatejaam. No- teeritud hind kehtib 19.—25. V. s. a. sisse- tulnud või kohta. Tendents rahulikk.

Nagu vastavaist andmeist nähtub, on pi- matoodang Saksas näidanud viimasel nä- dalail tõusu. Seejuures on võitoodang suhteli- selt tõusnud enam. Suurenenud toodangu tõttu on laiendatud võitarvituse võimalusi.

Nii määrati vastava korralduse alusel Saksas 3.—30. VI s. a. võinormiks isiku kohta 500 g, kusjuures jäeti võimalus osta pealeselle veel võid või margariini valiku järgi 390 g. Seega tuleks võid üle 200 g täiskasvanud isiku kohta nädalas. Laste võinormid on pisut suuremad.

Piimatoodangu kujunemist karjamajandusmaais on mõjutanud erakorralised asjaolud.

KASEIINITURG. — CASEINE MARKET.

Kaseiini maailmaturul on seisund tunduvalt halvenenud ja hindades ilmneb langus. Tagasimineku Prantsuses esineb happe- kui ka toitkaseiini-hindades, mis on iseloomulik käesolevale aastaajale, mil toodang näitab tõusu.

Ka Itaalias on toodangu tõusu tagajärjel pakkumine suurenenud, kuid hinnad on senini püsinud endised ja tagavarad ei ole nimetamisväärselt suurenenud. Kuna Itaalias kasutatakse kaseiini lanitali valmistamiseks, võib kaseiinitarvitus seal veelgi suurenedada. Hollandis oli kaseiini eksporditoodang tõusnud ja oli k. a. algul suurem kui aasta varem.

Kaseiinituruseisundit raskendab asjaolu, et Jaapani ja Saksa tähtsus kaseiini import-

Kui Euroopas piimatoodangu kujunemises näib avalduvat tagasihoidlik suund, võib väljaspool Euroopat olukord karjamajanduses osutada hoopis paremaks. Jõusöötade raskeenenud ekspordi tõttu on hakatud juhtima enam tähelepanu loomasaaduste tootmisele. Seega võib sõjaolukorraga kaasuda tunduvalt struktuurilisi ümberkorraldusi kogu põllumajanduses maailmas.

maana on langenud peagu ära, mis raskendab Ühis-Meremaa, argentiina kui ka prantsuse kaseiini turustamist. Kaseiinitoodang Argentiinas on suur ja edasiseks võib arvestada pigem toodangu tõusu kui tagasiminekut. Saksa turu kaotamisega on Argentiina kaseiini võimalik turustada vaid P.-Am. Ühendriiges ja Inglises, kus ameerika ja prantsuse kaseiini pakkumine tekitab teravat võistlust.

Tallinnas noteeriti kaseiinihindade noteerimiskomisjoni koosolekul 27. V toorkaseiini I sordi hinnaks 27 s. kg ja II — 25 s. kg, kusjuures toorkaseiin peab sisaldama kuivainet 36 prots.

Tendents kindel.

PEEKONITURG. — BACON MARKET.

Peekon- ja elussigade järele püsib nõudmine hea. Turutendents kindel. Hinnad paranesid peekonisagadel 2 s. kg-lt ja elussigadel 2—6 s. kg-lt.

27. V—2. VI s. a. maksavad Lihaekspordi ühistapamajad põllupidajatele kokkutoodavate sigade eest senti kg-lt.

Tapakaalud	1. sort	2. sort	3. sort	4. sort
60—72 kg.	112	107	Siseturu hinnad	
55,5—59 "	107	Siseturu hinnad		
72,5—75 "	107	"		
75,5—80 "	Siseturu hind.			

Elussigade hindadeleks noteeriti sama aja eest: sead raskusega kuni 120 kg 82 s. eluskaalu-kg, raskusega 121—160 kg — 88 s. eluskaalu-kg ja raskusega üle 161 kg — 86 s. eluskaalu-kg.

Sead eluskaaluga 80—120 kg, sõltuvalt transpordivõimalusist, võivad minna ekspordiks kas elussigadena või tapetult. Poeginud emised ekspordiks ei võeta vastu.

TAPALOOMADE- JA LIHATURG. — CATTLE AND MEAT MARKET.

Veiselihahinnad saavutasid m. n. kogu tegevusaja jooksul kõrgeima taseme. Üksikjuhtudel maksti veiselihast hulgimüügil kuni 90 s. kg. Kõrged hinnad on tingitud tapaveiste vähesusest, kuna mõõdunud sügisel tehti loomasööda puudusel tugev karja praaktimine ja vähegi halvem kariloom müüdi juba sügisel tapaloomana. Kevadiste põllutööde ja külviajal oli pakkumine aga väike, millest

tingituna leidis aset ka järsk hinnatõus. Külvitööde lõpule jõudes võib aga esineda pakkumises suurenenemine. Kuna ilmade soojenedes võib ka nõudmine nõrgeneda, ei ole võimatu hindades väike tagasimineku.

Nii maksus nädala keskmiselt veiseliha:

Suured pullid: rammusad 75—78 s. ja keskmised 72—75 s. kg.

Väiksemad pullid: rammusad 73—76 s., keskmised 71—73 s. ja lahjad 70—71 s. kg. Eluskaalu järgi maksusid suuremad pullid 44—46 s. ja väiksemad pullid 39—41—45 s. kg.

Lehmad ja härjad: nuumatud 79—84 s., rammusad 72—77 s., keskmised 62—70 s. ja lahjad 55—61 s. kg; eluskaalu järgi 28—38—45—49 s. kg.

Mullikad: nuumatud 79—84 s., rammusad 73—76 s., keskmised 71—73 s. ja lahjad 58—67 s. kg; eluskaalu järgi 35—40—44—49 s. kg.

Vasikate pakkumine oli keskmine, nõudmine hea. Tendents selgusetu. Tapetud vasikad ühes naha ja pudemetega maksusid: nuumatud 82—88 s., rammusad 75—80 s., keskmised 68—73 s. ja lahjad 65—68 s. kg;

eluskaalu järgi vastavalt sordile 43—49—57—64 s. kg.

Lammaste pakkumine väike, nädala jooksul turustati 97 elus- ja 67 tapetud lammast. Nõudmine elavusetu. Tendents püsiv. Tapetud lambad maksusid: rammusad 78—80 s., keskmised 75—78 s. ja lahjad 70—75 s. kg; eluskaalu järgi 37—39—41 s. kg.

Eksportlambaliha-hind püsib endisel tasemel, s. o. 120 s. kg; eluskaalu järgi franko saatejaam 52 s. kg.

Sigade pakkumine keskmine, nõudmine hea. Tendents selgusetu. Tapetud sead ühes peade-jalgadega maksusid: noored sead 107—110 s., peekonkaalulised 108—110 s., liha-sead 105—110 s., rasvasead 110—113 s. ja vanad poeginud emised 96—100 s. kg; eluskaalu järgi noored ja rasvasead 84 s. ja liha-sead 82 s. kg.

TOORNAKADETURG. — RAWHIDE MARKET.

M. n. toornahkadeturul seisund kindel. Nõudmine toornahkadele hea. 24. V noteeriti Börsikomitee juures toornahkade hinnad franko vastuvõtupunkt 27. V — 2. VI järgmised:

Veisenahad, värsked I sort pulli — 120 s. kg, lehma- ja mullikanahad 100 s. kg, II sort pulli- 108 s. kg, lehma- ja mullikanahad 90 s. kg ning praaknahad 75 s. kg; soolatud nahad I sort pulli- 143 s. kg, lehma- ja mullikanahad 108 s. kg, II sort pulli- 129 s. kg, lehma- ja mullikanahad 108 s. kg ning praaknahad 90 s. kg.

Vasikanahad, I sort kerged, kõik kuivad, värsked raskusega kuni 3,5 kg kr. 5,50 tk,

II sort raskusega üle 3,5 kg ühe kg hind kr. 1.80 ja III sort praaknahad kr. 4.00 tk.

Lambanahad, I sort OJ kr. 6.— tk, II sort J kr. 5.— tk., III sort L kr. 4.— tk., IV sort K kr. 3.— tk, ja V sort praaknahad kr. 1.50 tk.

Hobusenahad, sabata ja lakata, I sort soolatud 17 kg ja üle ning värskelt 20 kg ja üle kr. 16.— tk., II sort soolatud 10—17 kg ning värsked 12—20 kg kr. 11.— tk. ja III sort soolatud alla 10 kg, värsked alla 12 kg ja kõik praaknahad kr. 6.— tk.

Tendents kõigi nahaliikide juures kindel.

KANAMUNATURG. — EGG MARKET.

Kanamunahindade kujunemine välisurgudel toimus m. n. endisel tasemel. Meie eksportmunade kalkulatatsioonihinnaks osutus endine hind, s. o. 122 s. kg. Vastavalt kalkulatatsioonihinnale noteeriti eksportmunade hinnaks 111 s. kg franko kogumispunkt. Siseturumunade hinnaks noteeriti 90 s. kg ja väikeste kanamunade (20—45 g) hinnaks 70 s. kg franko kogumispunkt. Tendents rahulik.

Erakorraliste asjaolude tõttu on kanapidamine tähtsamais euroopa kanakasvatusemaise talustatud, kuna jõusöötade kaubanduses on raskusi. Kuna Balti riiges on võimalusi ka-

napidamise laiendamiseks oma maa sööda-baasi arvel, tuleb praegust olukorda kõigiti kasustada. Sellega saavutame üheks poole suuremat sissetulekut kanapidamisest praegu ning teisalt kindlustame oma võistlusvõimet sõjale järgneval perioodil.

Kanapidamise soodustamine toimub Lätis riiklikult kindlustatud eksportmunade hinnaga, samuti nagu meilgi. Seejuures on kindlustatud hind peagu võrdne meie omaga. Nii määrati eksportmunade hind Lätis 20. apr. kuni 20. juunini kindlaks 1.40 Ls kg

kohta. M. a. samal ajal oli kindlustatud hind madalam, s. o. 1.20 Ls kg.

Siseturul maksusid m. n. kanamunad s. paar:

Tallinnas	12—14	Pärnus	11—14
Tartus	14—15	Rakveres	13—14
Viljandis	13—14	Narvas	15
Valgas	12—14		

PIIMATURG. — MILK MARKET.

Piimahinnad püsivad. 27. mail s. a. piimahindade noteerimiskomisjoni koosolekul Börsikomitee juures Tallinnas noteeriti Tallinna toodavale lahtisele piimale endised hinnad: s. o. I valiku rööskpiim müügil piimakauplustele 13—14 senti liiter, müügil piimatööstustele 12—13 senti liiter; II valiku rööskpiim müügil piimakauplustele 11—12 senti liiter ja müügil piimatööstustele 10—11 senti liiter. Põllutöökojale saadetud teadaannetes märgitakse, et m. n. nõudmine piima järele oli elav ja ületas pakkumise. Piimaturu eeltoodud seisund püsib tõenäoliselt edasi, kuna piimapakumise suurenemist ole-

valt söötmis- ja ilmastikuoludest ei ole ette näha, samuti ei ole arvata nõudmise nõrgenemist tarvitajalt.

Väikemüügil piimakauplustes maksus m. n. piim sentides liitri eest:

	I valik		II valik	
	pudelites	lahtiselt	pudelites	lahtiselt
Tallinnas	18—20	—	15—17	13—14
Tartus	19	16	—	14
Narvas	15	—	—	12
Pärnus	18	—	14	13
Rakveres	17	—	—	12
Valgas	16	—	—	12
Viljandis	16	—	—	12—13
Võrus	16	—	—	12—14

TERAVILJATURG. — GRAIN MARKET.

Maailma-teraviljaturgudel m. n. näitasid hinnad edasist langust. Hinnalangus jäi küll pisut väiksemaks kui nädal varem, kuid oli siiski tunduvalt. Hinnalanguse põhjused on arvatavasti kahesugused. Ühest küljest mõjustab praegust hinnalangust Euroopa sõda ja teisel Ameerika teraviljakultuuride seisund, mis näitab paranemistendentsi võrreldes varasemate hinnangutega. Euroopas on Ameerika teraviljaturgudele lülitatud välja Norra, Taani, Holland ja Belgia.

Rukki hinnad m. n. keskmiselt näitasid edasi langust. Chicagos noteeriti rukki hinnaks m. n. keskmiselt 46,48 c. buš. e. n. 51,06 c. vastu, s. o. 7,63 kr. kv e. n. 8,88 kr. vastu ehk 9,0% hinnalangust. Winnipegis noteeriti m. n. keskmiselt rukki hinnaks 47,45 c. buš. e. n. 53,88 c. vastu, s. o. 7,79 kr. kv e. n. 8,85 kr. vastu ehk 12,0% hinnalangust. Rukki hind on üldiselt langenud ligikaudu m. a. samaaegsele tasemele.

Nisuhinnaks noteeriti m. n. keskmiselt Chicagos 83,90 c. buš. e. n. 90,56 c. vastu, s. o. 12,85 kr. kv e. n. 13,88 kr. vastu ehk 7,5% hinnalangust. Winnipegis noteeriti m. n. keskmiselt nisuhinnaks 72,13 c. buš. e. n. 74,90

c. vastu, s. o. 11,05 kr. kv e. n. 11,48 kr. vastu ehk 3,8% hinnalangust. Londonis noteeriti m. n. keskmiselt nisuhinnaks 28,58 š. per 225 kg e. n. 29,82 š vastu, s. o. 10,51 kr. kv e. n. 10,97 kr. vastu ehk 4,2% hinnalangust.

Maisihind näitas väikest tõusu Chicagos m. n. jooksul. Nädal varem oli maisihinnaks seal 61,92 c. buš. ja m. n. 63,10 c., s. o. 10,36 kr. kv e. n. 10,17 kr. vastu ehk 1,9% hinnatõusu. Argentinas loodetakse tänavu rekordset maisisaaki, mis võib tekitada hindu nõrgendava turuseisundi.

Sisemaa-turgudel valitseb teravilja ja teraviljasaaduste alal kindel tendents ning hinnad näitavad püsimist. Riigi viljasalv müüb oma ladust rukist 17 s. kg ja nisu 23 s. kg franko Viljasalve ladu, s. o. samade hindadega, nagu nädal varem. Sisemaa-linnade turgudel maksusid teravili ja teraviljasaadused s. kg:

	Rukis	Nisu	Oder	Kaer	R.-jahu	N.-jahu
Tallinnas	20	25	18	18	20	30
Rakveres	17	22	14	14	20	30
Narvas	20	22	18	17	20	30
Viljandis	16	21	15	14	18	28
Tartus	17	22	16	15	18	30
Valgas	—	22	17	15	19	28

LINATURG. — FLAX MARKET.

M. n. linaturul ei olnud erilisi muutusi. Kuna turustatud linakogused turul on jäänud väikeseks ning nõudmine lina järele püsib hea,

tõsteti lina ja taku kokkuostuhinda 3—5 s. kg-lt.

Linahindade noteerimiskomisjoni koosolekul

Tallinna Börsil 24. mail noteeriti lina kokkuostuhinnad riiklike standardsortide alusel franko kokkuostja ladu kg-lt senti:

	Võru- ja Petserimaal	Mujal Eestis
R	201	198
DH	192	189
D	183	180
OD	174	171
LOD	165	162
H	156	153
Takk I sort	138	
Takk II sort	128	

Võru- ja Petserimaal Mujal Eestis

Takk III sort	116
Takk IV sort	101
Ehitustakk	25—30

Linakülviseemnehinnad noteeriti jaemüügil 35 s. kg seemne eest, mis on kontrollitud Taimekaitse ja Seemnekontrolli Ameti poolt ja nende poolt plommitud kottides müügil.

Tendents linakiul ja -seemnel kindel.

KARTULITURG. — POTATO MARKET.

Vaatamata m. n. kiirele põllutööle oli kartulite kokkutoomine raudteejaamadesse siiski elav. Kui enne seda nädalat suurem osa kartulimüüki teostati kr. 5.00—5.20 kv, teostati m. n. kartulimüügid kr. 5.20—5.50 kv.

Peale raudteejaamade osteti m. n. kartuleid veel viru rannas, kus kartuleist maksiti kr. 5.00 kv.

K. n. alustatakse kartulite kokkuvõtmist ka lääne rannas. Eksportkõlbliku kauba eest makstakse kr. 6.00 kv. Lääne rannas ei ole enam kuigi suuri kartulitagavaru, sest suurem osa kartuleid müüdi juba sügisel Rootsi.

Siseturul tööstuskartuleid ostavad edasi tärkliisvabrikud. Kartulite kokkutulek t.-vabrikuisse on aga väga väike.

Vaatamata suuremale nõudmisele kartuli-tärglise järele ei olnud k. n. noteeringul k.-tärgliishindades muudatusi.

Kartuli- ja ka kartulitärgliishindade noteerimiskomisjoni koosolekul 27. V 40 Börsikomitee ruumes noteeriti m. n. järgmised väljamaksuhinnad põllumeestele kartulite eest:

1. Söögikartul: raudteejaamades kr. 5.00—5.50 kv, lääne rannas kr. 5.50—6.00 kv.
2. Tööstuskartul: tärkliisvabrikuis 22 s. tärglise-kg ehk kr. 4.50—5.00 kv.
3. Kartulitärgliis franko Tallinn superior 37 s. kg, priima 35 s. kg.

Tendents kindel.

AEDVILJATURG. — VEGETABLE MARKET.

Rohkesti on juba toodud müügile värsked kurke ja tomateid, mistõttu nende hind on langenud. Keskmise suurusega kurke saab osta juba 40 s. tk. ja tomateid — 5 kr. kg. Võrreldes m. n. on tomatihind langenud ca 2 kr. kg-lt ja kurgid 10 s. tk-lt. Muude värskete köögiviljade hinnad on vähe langedud või püsivad e. n. tasemel. Veidi tagasihoidlikum oli salatipakkumine, mistõttu salatihind 27. V pisut kõvenes võrreldes e. n. lõpp-päevadega, kuid ei ületanud siiski m. n.

Uudisena oli müügil värsket porgandit ja peeti. Esimese kimbust nõuti 30 s. ja teisel 25 s. Porgandid olid päris ilusad, kuid peedid olid õige väikesed, ca 1,5 sm läbimõduga. M. a. köögivilja hind püsis e. n. tasemel. Peakapsast on müügil õige vähe ning maksus 60 s. kg.

Tippisibulaist nõuti 80 s. kg, seega on hind langenud võrreldes m. n. 20 s. M. a. samal ajal maksusid tippisibulad 120 s. kg.

Õunte pakkumine väheneb ning hind on veidi tõusnud. Keskmise mihusega sibula-õuntest nõuti 120 s. kg.

Rohkesti on müügil lill- ja köögiviljataimi. Tomatitaimed maksuvad 10—15 s. tk., varase kapsa ja lillkapsataimed 1—2 s. tk.

Aedsaaduste hindu juunis ei noteerita ning järgmine noteering on 5. VII.

Tallinna turul maksusid 27. V:

	s. kg.		s. kg.
Õunad	80—150	Spinat	100—150
Jõhvikad	60	Hapnoblikad	80—100
Sibulad, vene	35—40	Tippisibulad	75—80
Peakapsas	55—60		s. tk.
Hapukapsas	40—45	Kurgid, värsked	35—55
Peet	35	Kurgid, hapend	3—5
Porgand	35—40	Kurgid, marineer	6—10
Kaalikas	28—30		s. kimp
Salat	120—150	Redised	12—25
Tomat	450—500	Rohelised sibulad	4—5
Spargel	200—250	Porgand, värske	30
Rabarbrivarred	45—50	Peet, värske	25

KALATURG. — FISH MARKET.

Sisevete kui ka mereranra soomkala — haugi, latika ja ahvena — saak areneb rahuldavalt, mistõttu väljavedu edeneb hoogsalt ja ka siseturul on rahuldaval kogusel värsket kala. Eriti rohkesti saadeti välja nädala kestel latikat — ca 50 000 kg. Rannikul maksti ekspordikaladest 30—32 s. kg ja siseturulatikast 20—22 s. kg. Saagi rohuse tõttu langes latikahind ka Tallinna ja Tartu turul, kus I valiku latikat müüdi 40—45 s. kg ja II valik 25—30 s. kg. Haugi- ja ahvenahinnad püüsid endised. Kohasaak endiselt nõrk. Rannikul maksti I valiku eest 100 s. kg, II valiku eest 75—80 s. kg. Les-tasaagi paranemisega tuli lesta müügile suuremais koguseis, kuid müügihinnad endiselt kõrged — 70—80 s. kg.

Räimekaubandus. Kuigi räimekalas-tushoogaeg on käes, on räimesaak üldiselt nõrk, mistõttu räimehind randades püüis kõrgena. Pärnu kalasadamas maksti 120—150 s. deka-liitrist, Puise rannas 100—150 s. d-st. Räum läks Tallinna, Tartu ja sisemaale. Tallinna lahe rannikul oli Kakumäe kalureil maini-misväärsel kogusel räimi, milline tuli müü-gile Tallinna turule koormatega. Saartelt tuli räimi kalasadama kaudu ainult 1 200 kg, millest maksti kalureile 30—40 s. kg.

Kilu müügil ainult väikesel kogusel — 90 s. kg.

Tursakaubandus. Harju rannave-tes näitab tursatoodarg järjekindlat tõusu. Eriti suureks kujunes m. nädala tursasaak — ca 350 000 kg, sellest tuli Tallinna kala-sadama kaudu rookimata turska 82 000 kg ja roogitud (ilma peata) ca 27 250 kg. Tursasaagi suurenemisega arenes ka tursa väljavedu elavalt. Nädala kestel veeti välja roogitud turska 147 735 kg ja tursafileed 17 835 kg, milliste valmistamiseks tarvitati värsket turska ca 300 000 kg.

Kalasadamas maksti rookimata tursast 6—10 s. kg, roogitud — 15—20 s. kg.

Tallinna turul müüdi turska terve kala viisi 12—15 s. kg, roogitud (ilma peata) 15—25 s. kg ja lõigatult 35—50 s. kg.

Tähtsamate kalaliikide turuhinnad s. kg.

	Tallinn 25. V	Tartu 25. V	Narva 24. V
Lõhi, viirsk	300—350	—	—
Iherus, "	200—250	—	170—180
Angerjas, "	200—280	200—250	—
Koha, I valik, "	120—140	100—180	—
Koha, II valik, "	100—120	—	—
Siig, "	100—140	80—100	—
Haug, "	50—90	50—80	40—60
Latikas, "	35—45	20—45	30—35
Ahven, "	35—60	18—25	35
Räum, "	25—40	30—35	40
Tursk, "	10—25	—	—
Tursk, lõigatult, "	25—45	—	—
Lest, "	70—80	—	—

INFORMATSIONI OSA

EESTI PANGA NÄDALAARUANNE.

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return,

AKTIVA

23. mail 1940. a.

PASSIVA

1. Kattevara: — Reserve: kuld, rahas ja kangides 40 902 892,— välisraha 4 268 978,55	1. Põhikapital — Capital 5 000 000,—
2. Vahetusraha — Subsidiary Ctn. 779 883,29	2. Tagavararakapital — Reserve Fund 1 478 758,84
3. Sisevekslid: — Home Bills: kaubavekslid 14 744 187,70 põllumajanduslikud 2 452 781,46 metsatööstuslikud 10 560,—	3. Erilagavararakapital 4 122 865,94
4. Laenud: — Loans and Advances: valitsusele — teistele *) 27 466 931,06	4. Jooksvad kohustused: — Current Liabilities: a) pangatähed liikvel 64 725 480,— b) jooksvad arved: valitsuse 15 608 823,28 pankade 6 386 230,98 teised 4 827 063,06
5. Kinnis- ja vahusvara — Immovable Property and Equipment 3 455 673,06	5. Muud passivad — Other Liabilities 19 201 621,08
6. Muud aktivad — Other Assets 26 768 811,46	
120 850 194,18	120 850 194,18

Kattevara vahekord jooksvate kohustustega: } 49,61%
Proportion of Reserve to Current Liabilities:

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 786 730,46
Includes Ukr. 736 730,46 guaranteed by the Government.

JUHATUS.

VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

LEEDU. Seadus rahvamajanduse korraldamiseks Leedus erakordseil aegadel.

Lithuania's National Economy Organisation Law for Exceptional Times.

Seadus rahvamajanduse korraldamiseks erakordseil aegadel, milline võeti vastu Leedu seimi poolt 7. V s. a., anrab rahaministrile majanduse järelevalve alal erakorralisi volitusi.

Seadus annab rahaministrile järgmised õigused: asutada tööstusorganisatsioonid, koostada nende töökavad ja valvata nende täitmise järele; määrata väliskaubanduslikud organisatsioonid ja tööstused, millised on õigustatud sisse ja välja vedama; määrata kaubad, milliseid võib vedada sisse ja välja; määrata lõivud sisse- ja väljaveolubadelt; kontrollida, et väljaveetavad kaubad vastaksid välisurumõudele ja et peetaks kinni kokulepitud mihusest, kogusest ja müügitähtajast; määrata kaubad, milliste sisse- ja väljavedu on keelatud; korraldada välisfirmade esindamist Leedus; teostada järelevalvet Leedu kaubandusesinduste tegevuse üle välismail; määrata sisse- ja väljaveetavate kaupade eest maksmise kord ja tingimused; teostada järelevalvet kodumaiste ja import-

kaupade ositamise alal; organiseerida rahvamajanduse tugevdamiseks kõik produktiivsed jõud; määrata toodetavate ja müüdivate kaupade kogused ja ositada need üksikute tööstuste vahel; teha ülesandeks tööstureile, kes on oma käitised jätnud seisma, jätkata tööd; määrata toodete mihus ja eritunnused; määrata kaupade säästu- ja varunormid; kohustada tööstuskäitisi varustuma toorainete ja tootmisseadmetega; kohustada käitisi otstarbekalt kasutama toor- ja küttaeineid ringjõu- ja tootmisseedmeid; nõuda üksikult käitistelt kaupade, toorainete, küttaeinete ja energia ülejääkide omavahelist ositamist; kohustada käitisi, organisatsioonid ja ametkondi koguma jäätmeid ja pudemeid ning neid otstarbekalt kasutama; rööda üksikult käitistelt ülemäärase tööjõu omavahelist ositamist; kindlaks määrata hinnad, ostu- ja müügitingimused, üürid ja palgad. Mainitud seaduse vastu eksijaid karistatakse rahaministri poolt 6-kuise vangistusega või (ja) rahatrahviga kuni 50 000 lit.

Uus käsitööseadus Leedus. — *New Handicrafts Law in Lithuania.*

Leedu seimi poolt 7. V s. a. vastuvõetud uus käsitööseadus muudab põhiliselt senist käsitööala korraldust Leedus. Seadus nõuab kõigi käsitöökäitiste registreerimist rahaministeeriumis. Käsitöökäitiste juhtideks võivad olla vaid isikud, kes vastavat ala põhjalikult tunnevad. Kõrgema tehnilise õppeasutise või riikliku käsitöökooli lõpetamine annab õiguse juhtida käsitöökäitisi. Meistrikutse võivad omandada isikud, kes on ületanud 24. eluaasta ja tegutsenud teatava aja vastaval alal. Õpilaste väljaõpetamisõigust

evivad vaid rahaministri poolt määratud käsitöökäitised. Katsed kutseoskuse alal tuleb sooritada mõne riikliku kooli juures. Uues seaduses on määratud ka käsitööala meistrite ja sellide õigused ning kohused.

Käesoleval ajal teotseb Leedus 15 000 käsitöökäitist, pealeselle ca 32 000 käsitöölisi külades ja mõisades. Üksi Vilniuses teotseb kinnaste valmistamise alal 90 käitist, millised toodavad kuus enam kui 50 000 paari kindaid.

Leedu industrialiseerimise kolm-aastak.

Lithuanian Three Year Plan For Industrialisation.

Leedu vastavais ringkonnis on töötatud välja üksikasjaline kava Leedu industrialiseerimiseks. Kava näeb ette ca 210 milj. lit. investeerimist. Sellest summast kavatakse investeerida 180 milj. lit. tööstusettevõtete ehi-

tamiseks ja 30 milj. litti Sventoji sadama väljaehitamiseks. Esmajoones tulevad ehitamisele jõujaamad, turbatootmis- ja tsemendivabrikud ning vabrikud klaasi, suhkru ja tekstiili tootmiseks. Kava näeb ette teatavaid

soodustusi asutatavaile ettevõttele, nagu mak-
sude vähendamist, sisseveotollide alandamist
vajalikele masinaile ja tooraineile. Kolm-aas-

taku kava läbiviimist finantseerisid äsja-
asutatud tööstuspank ja lähemal ajal asuta-
misele-tulev tööstusfond.

NORRA.

Tselluloosi loomasööda valmistamiseks.

Cellulose for Preparation of Animal Feed in Norway.

Põllutööstusteeriumi ja tselluloosivabri-
kute vahel on saavutatud esialgne kokkulepe
selle kohta, et tselluloosivabrikud annavad
teatud koguse tselluloosi hinnaga 240 Nkr.
tn eest loomasööda valmistamiseks. See või-
maldaks kohe alata loomasööda valmistami-

sega ning seega vältida raskusi, milliseid
võiks tekkida importsööda lõppemisel. Lähemal
ajal loodetakse leppida kokku ka hinna
kohta, millega tselluloosivabrikud edaspidi
annaksid tselluloosi loomasööda valmistami-
seks.

LÄTI.

Laen kartulikasvatuse edendamiseks Lätis.

Loans for Potato-Cultivation in Latvia.

Läti valitsuse otsuse kohaselt võimaldab
maksuamet piiritusvabrikutele kartuleid andnud
taluomanikele 0,2 milj. läti suuruse laenu

seemnekartulite ja kunstväetise muretsemi-
seks. Laenult võetakse 4%.

Värnitsa ja linaseemneõli teatamiskohustus Lätis.

Reserves of Flax-Seed Oil and Varnish Listed in Latvia.

Hindadekomissari korraldusel on kohustus
teatada kõigist suuremaist värnitsatagavara-
dest kui 80 kg ja suuremaist linaseemneõli-
tagavaradest kui 70 kg. Tootjad ja suurkaup-
mehed peavad seadma sisse ostjate nimistu.
Jaekaubanduses ei ole nähtud ette kitsendusi.

Samuti on keelatud osta ja müüa linaseemet
ilma hindadekomissari erilise loata. Apteeki-
dele on lubatud müüa arstlikuks otstarbeks
linaseemet kuni 1 kg isikule. Määrus jõus-
tus 10. V 40.

Seemnekartulite veokulude alandamine Lätis.

Lower Transport-Rates for Seed-Potatoes in Latvia

Läti valitsus otsustas alandada seemnekar-
tulite veokulusid mais ja juunis 44—53% ko-
guseilt alla 5 tn ja 20—30% koguseilt enam
kui 5 tn. Selle määruse eesmärgiks on kind-

lustada seemnekartulite muretsemist sinna,
kus raske talve tõttu külm hävitas seemne-
kartuli.

Monopol sealiha väljaveole Lätis. — *Latvian Monopoly for Pork Exports.*

Läti valitsus kinnitas kaubandus- ja töös-
tussaktsiaseltsi Bekona Eksports uue põhikir-

ja. Seltsil on monopoliõigus sealiha ja liha-
konservide väljaveoks.

Krediitgarantii-fondi loomine Lätis. — *Foundation of Credit Guarantee Fund in Latvia.*

Seadusega 19. V 40 loodi Lätis 20 milj. läti
suurune riiklik krediitgarantii-fond, et aidata
üle läti majandust sõjast ja ümberasustami-
sest tekkinud raskusist. Seadus annab kau-
bandus-tööstusministrile õiguse igakordse va-

litsuse nõusolekuga anda läti firmadele riik-
likke garantiikirju täiendavate laenude saa-
miseks pankadest kuni 90% ulatuses kauba
väärtusest, kusjuures garantii saaja vastutab
kogu oma varandusega.

Traanitööstuste juurdeasutamine Lätis. — *New Cod-Liver Oil Industry in Latvia.*

Senini oli Lätis ainult üks traanitööstus,
mis asus Liepajas koos kalajahuvabrikuga ja
kuulus keskühingule „Zvejnieks“ (kalur).
Mai algul alustas tööd teine traanitööstus

Riias, mis töötab samuti koos kalajahuvabri-
kuga. Kavatsusel on asutada veel neli traani-
tööstust, neist üks Ventspilsis ja teised muus
mereäärseis asulais.

Põllumajanduslaenu Lätis. — *Latvian Agricultural Loans.*

Läti maapank on k. a. esimesel 4 kuul andnud põllumeestele laenu umbes 5000 juhul ning kokku 4,5 milj. lat.

Põllumajanduse elektrifitseerimise laenu Lätis.

Latvian Agricultural Electrification Loans.

A/s. Kegums annab põllumeestele laene kuni 1000 lat. majapidamise kohta ja 75% ulatuses kuludest, milliseid neil tekib ühenduse hankimisel a/s. Kegumis'i elektrivoolu tarvi-

tamiseks. Need laenu on protsendita, võetakse vaid 0,5% asjaajamiskuludeks. Laenu tulevad maksta tagasi 8—10 aasta jooksul.

Kaltsutöötlemis-tööstuse asutamine Lätis.

Latvia Founds Industry for Reconditioning Rags.

A/s. Izejviela (tooraine) kavatsevat kaltsutöötlemiseks asutada tööstus sortimis-, tol-

mutamis-, pesemis- ja karboneerimisseadmetega.

Kanalatsioonitorude valmistamine Lätis.

A/s. „Kiegelis“ (telliskivi) alustas kanalisatsioonitorude valmistamist, milliseid senini

— *Preparation of Drainage Tiles in Latvia.*

saadi välismailt. Torud valmistatakse 75% oma maa ja 25% välismaa tooraineist.

Laevasõidu vabaduse kitsendamine Lätis. — *Latvia Restricts Shipping Activities.*

Lätis kuulutati 18. V välja seadus, mis annab kaubandustööstusministrile õiguse: a) keelata kaubalaevadele väljumist sadamaist või Läti territooriumalvetest, b) keelata või panna seisma laadimist, c) kirjutada ette sõidu

katkestamist, muuta marsruuti, asuda kuhugi Läti või välismaa sadamasse. Nende korralduste mitterätkestamise korral võib minister eksi- ja karistada rahatrahviga kuni 50 000 lat.

Kanamunade ekspordi suurendamiskavatsusi Lätis.

Latvia Plans to Increase Egg Exports.

Hiljuti peeti põllutööstusministeeriumis suurem nõupidamine munaekspordi ja kanakasvatuse ergutamise otstarbel. Leiti, et kanakasvatust võiks Lätis märksa tõsta, ilma et selleks läheks maale lisatööjõude vaja. Ka ekspordituleks korraldada paremini, kuna m. a. toodan-

gust — 190 milj. muna — veeti välja kõigest 15 milj. Tuld otsusele, et kõigepealt tuleks luua intensiivsem munade kogumisvõrk, tõmmates kaasa ühistegelikke piimatalitusi ja tarvitajateühendusi ning korraldada munadekogujatele kursusi.

ROOTSI.

Rootsi kalandus raskusis. — *Swedish Fishing Difficulties.*

Möödunud erakordselt karm talv oli Rootsi kalandusele eriti raske. Peale 4—5 kuud väldanud jääkatet takistas L.-Rootsi rannikul kalapüüki veel miinoht. Parimad heeringapüügikohad Läänemeres — Borrholmi saare vetes — olid täiesti suletud miinitõkete-ga. Ka sisevetel takistas kalapüüki kuni apr. lõpuni püsinud paks jääkate, ja nagu

nüüd on selgunud, on pakane hävitanud sisevetes palju kalu.

Kuna Rootsi turul kalahinnad pidevalt tõusevad, tiivustab see kalureid püügile ka miinohtlikes piirkonnas. Püüki teostatakse peamiselt rannikuvetes. Eriti elav kalapüük Rootsi läänerrannikul toimub Götebori ümbruses ja mõningail maal püügikohtadel. Ka

lurite tulud Rootsi läänerannikul osutuvad sõja mõjude tagajärjel vägagi tagasihoidlikeks. Eraviisil kogutud andmeist selgub, et mainitud piirkonna kalurite 1940. a. nelja esimese kuu tulud ületasid vaid üksikjuhitudel 200 kr. Asjaomaste võimude poolt juhitakse tähelepanu vajadusele intensiivistada kalapüüki Rootsi idarannikul ja sisevetel. Hõlpsamini loodetakse tõsta räämesaaki pa-

remate püügiriistade ja suurema arvu laevade rakendamise teel. Samuti loodetakse suurendada tursa-, lesta- jm. kalade saaki, piirates ühtlasi angerjate eksporti. Lähemal ajal asutakse kalapaatide ületoomisele Rootsi läänerannikult idarannikule.

Ka Rootsi suuremail sisevetel asutatakse intensiivsele kalapüügile.

Rahvastiku kutseline ositumine Rootsis.

Classification of the Swedish Population by Vocation.

Rootsi statistika keskbüroo andmeil ositus rahvastik 1935/36. a. kutseliselt järgmiselt: põllumajanduses 30,6%, tööstuses ja käsitöös 31,8%, kaubanduses 15,5%, administratiivalal ja vakakutseis 6,5%, kodutöõnduses 4% ja muil aladel 11,6% kõigist töõnduslikult tege-

vaist kodanikest. Alates 1870. a. on põllumajanduses tegutsevate isikute arv pidevalt kahanenud, mille tagajärjel alati esikohal püsivad põllumajanduslik rühm pidi selle koha loovutama tööstus- ja käsitöörühmale.

Tulu- ja varandusolud. — *Swedish Income and Property Conditions.*

Tulude ositumise kohta korraldatud uurimisel selgus, et 44,6% elanikkonnast evib tuuallikaid. Neist 16%-il on tulud alla 600 Rkr., 24%-il — 600—1000 Rkr., 30,2%-il — 1000—2000 Rkr., 15,5%-il — 2000—3000 Rkr., 7,3%-il — 3000—4000 Rkr., 4,1%-il — 4000—6000 Rkr., 2,9%-il — üle 6000 Rkr. 39,6%

tulusid saavaist isikuist omavad ühtlasi varandusi. Need varandused osituvad omakorda järgmiselt: väärtusega alla 5000 Rkr. 51,4%, 5000—10 000 Rkr. — 19,1%, 10 000—20 000 Rkr. — 15,1%, 20 000—50 000 Rkr. — 10,1%, üle 50 000 Rkr. — 4,4%.

Lühiteateid. — *Miscellaneous News from Sweden.*

Rootsi parlament võttis vastu seaduse, mis õigustab valitsust sõja-ajaks muutma põllutöõliste seaduse sätteid. Seadus on antud eesmärgiga, et võidakse pikendada põllutöõliste tööaega.

*

Ühenduses raskustega, milliseid on tekkinud kalureile maa varustamisel kaladega, andis Rootsi valitsus õiguse provintsi valitsusile muuta määrusi, millised puudutavad kalakaitset, et kergendada maa varustamist mageda vee kaladega.

SOOME.

Kartulijahu tollimäärade alandamine Soomes.

Finland Decreases Customs Duty on Potato Flour.

Soome valitsuse otsusega 9. V k. a. alandati kartulijahu kõrgendatud tollimäärade (tolitariifi nimik 11—0,0) 2 Smk-le kg.